

VERWANT KWEKEN

Jim Hutton

Het grote probleem voor de grasparkietenkweker is het uitselecteren van die vogels die hem dichterbij brengen bij de standaard voor grasparkieten zoals die nu bekend staat. De nieuwkomers in de hobby moeten ongetwijfeld hun eerste vogels zoeken in advertenties in gespecialiseerde magazines, tijdschriften van verenigingen of door direct contact met goede kwekers. In tijdschriften staan vaak algemene advertenties van goede kwekers die ongetwijfeld van tijd tot tijd hun overvloedige vogels willen verkopen.

BEZOEK

Een beginnend kweker moet inzien dat hij zich beter niet laat verleiden om dure vogels aan te schaffen, nog vóór hij de essentiële kennis heeft vergaard wat een goede vogel is en welke eisen aan een vogel dienen gesteld te worden. Ze zouden, indien mogelijk, alle shows binnen bereik moeten bezoeken, lid moeten worden van een goede vereniging en kennis moeten aanknopen met een aantal goede, gevorderde kwekers waarvan geweten is dat ze hun kennis en ervaring willen doorgeven. Het zou eigenlijk goed zijn moest op elke show een panel van ervaren mensen instaan om de bezoekers en beginnende kwekers rond te leiden en uitleg te verschaffen.

Wanneer men denkt iemand gevonden te hebben die jou wilt begeleiden, is het zaak om winnende vogels te bekijken, te bestuderen zelfs, om een goed beeld te krijgen aan welke eisen vandaag de dag de vogels dienen te voldoen. Het volgende probleem is de keuze in welke kleurslag(en) men zich wilt specialiseren.

Geen enkele kweker kan elke variëteit die bestaat kweken en showen, of hij zou moeten beschikken over een zéér uitgebreide accommodatie en hulp van anderen. Ik zou willen adviseren dat men zich beperkt tot 2 à 3 variëteiten, zodat men zich gemakkelijker de eisen van dit beperkt aantal soorten eigen kan maken. Op het einde van het kweekseizoen zal men ook per variëteit een mooi aantal vogels op stok hebben waaruit men dan kan kiezen voor het volgende kweekseizoen. Als men tien soorten wil kweken zal de keuze per soort een stuk beperkter zijn.

Wanneer men een aantal goede vogels heeft om van start mee te gaan, zou men elke vogel apart moeten inkooien (liefst in een showkooi)

en de vogels volgens de standaard zelf moeten jureren. Doe dit per geslacht en eveneens per eigenschap (kleur, kop, tekening, spots, houding, formaat enz.). Daarmee bedoel ik dus dat men bijvoorbeeld alle groene mannen één na één de revue laat passeren en hen beoordeelt op één welbepaalde eigenschap, bv. formaat en vorm. Men laat andere eigenschappen voorlopig buiten beschouwing. Ben je klaar, dan krijg je een volgorde voor die bepaalde eigenschap aan de hand van de punten die je hebt gegeven.

ÉÉN EIGENSCHAP

Ben je daarmee klaar, doe je hetzelfde voor de beoordeling van de kop, alweer zich alleen basierend op dié eigenschap. Zo ga je lijstje verder af van die eigenschappen waar op de shows punten worden op gegeven. Aan het eind alle punten samentellen en zo krijg je voor elke vogel een totaal. De jurering moet onpartijdig gebeuren en men mag zich niet laten beïnvloeden of laten afleiden door een andere eigenschap. Wanneer men bijvoorbeeld een vogel voor zich heeft met een goede kop, vorm en formaat, mag de jurering niet negatief worden beïnvloed op die eigenschap door bijvoorbeeld een hangende staart of te laag gedragen vleugels.

Men zal zien dat deze manier van werken ontegensprekelijk, wanneer goed en oprecht uitgevoerd, de vogel met het hoogste aantal punten ook de beste all-round vogel aanwijst. Op die manier maakt de kweker een kwaliteitsvolgorde bij zijn groene mannen, daarna volgen de groene poppen op dezelfde manier. De volgende stap is het paren van de beste man met de beste pop, de tweede man met de tweede pop en zo verder het trapje af waarbij de vogels die écht slecht scoren in een bepaalde eigenschap niet gebruikt zullen worden.

Als men deze werkwijze volgt bij het paren in het eerste kweekseizoen, zal men er vaak in slagen een flinke hoeveelheid goede nakomelingen te kweken, beter dan dat men een slechte eigenschap bij de ene vogel probeert weg te kweken door hem of haar te paren aan een andere vogel die die fout kan compenseren. Het is pas na jaren ervaring en een ruime kennis van de erfelijkheidsleer, dat de kweker deze laatste manier van werken oordeelkundig kan toepassen.

In de verschillende kleurslagen zal de omschrijving in de standaard een goede gids zijn. Bijvoorbeeld, wanneer een kleurslag geen vleugeltekening of spots toelaat, zullen méér punten aan een correcte kleur toegekend worden.

Zo zal men dus ook navenant zijn eigen vogels dienen te jureren aan de hand van de standaard. Zo zal de puntenverdeling voor elke kleurslag anders zijn, maar het systeem blijft alles bij elkaar genomen, dezelfde.

Weinig kwekers passen deze manier met puntenschaal toe, maar ik heb er systematisch gebruik van gemaakt en het is een zegen wanneer het er op aan komt de vogels te paren. Het register van uw vogels wordt er wel een beetje dikker op (want daar wordt de jurering bijgehouden), en wat ik persoonlijk als aanvaardbaar beschouw, stemt niet altijd voor 100% overeen met de eisen omschreven in de standaard en terwijl het toch ieders doel zou moeten zijn om vogels te kweken zonder fouten, is het duidelijk dat dit voor iedereen wel een ideaal zal blijven.

GOEDE KWALITEIT

De vogel die drager is van alle goede eigenschappen, maar die er niet in slaagt die te etaleren, kan men vergelijken met een auto die volle gas vooruit wil stomen, maar de remmen staan nog op. Volle efficiëntie kan men maar bereiken door die rem weg te halen zodat de wagen op volle kracht en snelheid kan doorrazen.

Dit geldt ook voor onze vogels. Zolang er remmende eigenschappen aanwezig zijn in de genen, zo lang zal de kweker er niet in slagen om vogels van uitstekende kwaliteit te kweken. We moeten de obstakels die dit verhinderen, slopen, en de enige manier om daar in te slagen is het selecteren en paren van enkel de beste vogels en het toepassen van een goed systeem van verwant kweken.

Hoe prachtig een grasparkiet er ook moge uitzien, hij draagt altijd verborgen fouten in zich. Hoe minder talrijk en hoe zwakker die fouten aanwezig zijn, hoe beter het individu, en zo'n vogel is niet alleen erg belangrijk voor de shows, maar ook een eersteklas kweekvogel, die misschien wel "prepotent" is (Engelse term voor vogels die voor een duidelijk beter nageslacht zorgen dan ze er zelf uitzien) en op die manier goede eigenschappen doorgeeft aan zijn nakomelingen, aan welke partner hij (zij) ook gepaard wordt.

Verwant kweken wordt wel eens vergeleken met een detective die een misdaad oplost: de misdadiger ontmaskeren! Ik beschouw het eerder als een analyseproces, waarbij het vuil naar boven wordt gebracht, verwijderd en zo de stam gezuiverd wordt. Het is dus niet alleen noodzakelijk goed te selecteren voor het paren, men moet eveneens de minderwaardige vo-

gels, die ongetwijfeld de de kop zullen opsteken, verwijderen tijdens dit uitzuiveringsproces. Het paren van vogels die er goed uitzien, maar die niet vrij zijn van allerlei negatieve genen, is meer gokken (of hopen) dat de positieve eigenschappen die ze vertonen zich zullen doorzetten in de nakomelingen dan iets anders. Er is geen garantie dat dit zo zal zijn en de kans dat enkele van de jongen even goed zullen zijn dan één van de ouders is niet meer dan gemiddeld. Wanneer het ouderpaar echter het resultaat is van een goed uitgevoerde selectie en nauw verwant kweken, is er een bijna 100% zekerheid dat één of twee jongen in het nest zeker de kwaliteit van de ouders zullen halen. Hier en daar kan er zelfs een beter jong verwacht worden dat op zijn beurt dus de basis kan vormen om nog betere kwaliteit te halen. Op die manier kan de kweker door een systematisch toepassen van uitzuiveren en intensifiëren een goed programma uitstippelen van nauw verwant kweken.

Ik heb reeds aangehaald dat de beginner beter steeds opnieuw nieuw - maar beter - bloed binnenhaalt, totdat hij een zeer aanvaardbaar niveau heeft bereikt en dan pas begint met zijn stam nauw verwant in te kweken totdat alle uitstekende eigenschappen in zijn stam vastliggen.

De kweker die nauw verwant kweken wil vermijden en die alleen niet-verwante paren samenstelt zal nooit enige uniformiteit in zijn stam krijgen en zal steeds een grote diversiteit van stijlen en kwaliteiten moeten accepteren. Hij zal vogels hebben van goed formaat, maar slecht van kleur, vogels van minder formaat maar met prachtige spots, vogels goed van kleur en formaat maar zonder degelijke spots en zo verder, steeds afgaand op de standaard zoals die omschreven is. Er is geen consistentie in de stam te krijgen.

Hun probleem is dat ze proberen, als een soort loterij, alle goede eigenschappen die ze op stok hebben in één vogel te krijgen. Alleen is de lotto winnen, zoals we weten, niet zo eenvoudig en moet men wel érg veel geluk hebben.

In het beste geval kunnen ze een aantal aanvaardbare vogels kweken die echter de showstandaard niet zullen halen. Ze zullen een grote variëteit in kwaliteit hebben waaruit ze hopelijk een aantal vogels kunnen halen waarmee verder gekweekt kan worden of geshowd kan worden. Ik heb dit zo vaak gezien bij vele kwekers die zo af en toe eens een goede vogel op de shows kunnen brengen. Het is jammer als men ziet hoe men de kansen weggooit om een meer

uniform en hoger peil te bereiken. Slechts nu en dan ziet men een stam waarbij de vogels inderdaad een zekere uniformiteit vertonen en dan alleen bij diegenen die een programma van nauw verwant kweken toepassen. De meest succesrijke kweker van vandaag op dit vlak is Jo Mannes.

Reeds vele jaren pas ik systematisch een programma van nauw verwant kweken toe en kan ik getuigen van de voordelen die dit biedt. Nog steeds kom ik kwekers tegen die ooit vogels bij mij gekocht hebben en die nog steeds profiteren van de sterke familiegenen uit mijn stam.